

Kronika 1995

OBSAH

Samospráva obce	2
Štátna správa	6
Významné návštevy	6
Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta	7
Školstvo a kultúra	8
Spolky, hnutia, združenia a politické strany	9
Telovýchova a šport	9
Počasié a jeho osobitosti v priebehu roka	10
Rôzne	11

Samospráva obce

Práca Mestského zastupiteľstva, funkcionárov a pracovníkov Mestského úradu v roku 1995 bola zameraná na rozpracovanie volebného programu uskutočnených komunálnych volieb koncom roka 1994.

Mestské zastupiteľstvo v priebehu roka zasadalo 8-krát a zaoberalo sa týmito závažnými otázkami života mesta.

V mesiaci januári na základe výsledkov volieb MsZ zriadilo z radov poslancov a občanov 6 komisií:

1. Komisia finančná a správy majetku – 5-členná
predseda komisie – Ing. Milan Džubák
2. Komisia podnikateľskej činnosti, privatizácie, obchodu a cestovného ruchu – 6-členná
predseda komisie – Ing. Pavol Olejár
3. Komisia výstavby, dopravy a životného prostredia – 6-členná
predseda komisie – Pavol Hanák
4. Komisia pre rozvoj vzdelávania, kultúry, športu a mládeže – 7-členná
predsedníčka komisie – Mgr. Lubomíra Hudáková
5. Komisia sociálna a bytová – 6-členná
predseda komisie – JUDr. Milan Hudák
6. Komisia ochrany verejného poriadku – 6-členná
predsedníčka komisie – Mgr. Mária Čobirková

Rozpočet mesta má priamu väzbu na rozpočet Slovenskej republiky tak v obsahu, ako aj v ukazovateľoch, pomocou ktorých sa tvorí a uskutočňuje prepočet podielových daní na príjmoch štátneho rozpočtu.

Pretože do zasadnutia MsZ Národná rada SR neschválila zákon o štátnom rozpočte SR na rok 1995, financovanie mesta v zmysle rozpočtových pravidiel sa musí riadiť rozpočtovým provizóriom, ktoré MsZ schválilo.

Zasadnutie MsZ v mesiaci marci bolo prijatými dokumentami jedno z najvýznamnejších v tomto roku i v celom volebnom období.

Schválený štatút mesta upravil v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi najmä postavenie a pôsobnosť mesta, základné zásady hospodárenia a financovania, nakladanie s majetkom mesta. Určil postavenie a pôsobnosť mestského zastupiteľstva, primátora a ďalších orgánov mestskej samosprávy, ich vnútornú štruktúru, deľbu práce medzi nimi, formy a metódy ich práce. Riešil tiež širšie vzťahy mesta, symboly mesta, udeľovanie čestného občianstva, cien mesta a odmien.

Obdobne schválením Rokovacieho poriadku MsZ, jeho uznášania sa, prijímania uznesení, všeobecne záväzných nariadení a ďalších rozhodnutí, spôsob kontroly ich plnenia a zabezpečovania úloh mestskej samosprávy.

Na tomto zasadnutí MsZ boli prejednané výsledky hospodárenia Mestskej samosprávy a záverečný účet za rok 1994.

Rozpočet mesta na rok 1994 bol prerokovaný na XXI. zasadaní Mestského zastupiteľstva a schválený uznesením č. 21 zo dňa 28. februára 1994 ako vyrovnaný v príjmovej a výdavkovej časti v sume 36 520 000,- Sk.

Orgány mesta vývoj plnenia rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 1994 priebežne a náročne hodnotili, kontrolovali a včas robili potrebné opatrenia pre jeho úspešné splnenie, čo sa im v konečnom dôsledku aj podarilo.

Dôkazom toho je fakt, že pôvodne schválené celkové príjmy mesta v skutočnosti za rok 1994 boli v absolútnom vyjadrení vyššie o viac ako 23 000 000,- Sk a adekvátne k tomu boli čerpané aj rozpočtové výdavky.

Na celkovom prekročení časti schváleného rozpočtu sa v rozhodujúcej miere podieľalo prekročenie príjmov z predaja nehnuteľnosti majetku v meste a zvyšovanie dotácií zo štátneho rozpočtu formou podielových daní a na dofinancovanie rozostavenej komplexnej bytovej výstavby.

Na základe vykonanej inventarizácie majetku mesta k 30.11.1994 tento predstavoval hodnotu 576 148 140,- Sk, z toho pozemky v hodnote 55 274 100,- Sk.

Mestské zastupiteľstvo schválilo vyrovnaný rozpočet na rok 1995 v príjmovej a výdavkovej časti v čiastke 61 886 000,- Sk.

Vychádzajúc z potrieb občanov mesta, predvolebných politických zámerov jednotlivých politických subjektov a ekonomických možností, Mestské zastupiteľstvo schválilo ROZVOJOVÝ PROGRAM mesta Svidník na roky 1995-1998.

Poslanci mesta schválili aj Všeobecné záväzné nariadenie mesta Svidník č. 1/1995 o miestnych poplatkoch/novelizácia VZN č. 1/1991 zo dňa 30.4.1991 o miestnych poplatkoch. Týmto VZN sa určili tieto druhy miestnych poplatkov a ich sadzby:

1. Poplatok za užívanie verejného priestranstva – určili sa sadzby 10,- Sk/m² na deň na ulici Centrálna, Sovietskych hrdinov, Bardejovská, Tržnica.
8,- Sk/m² na deň na ulici Stropkovej, sídlisko DUKLA a UTRA.
6,- Sk/m² na deň v ostatných častiach mesta.
2. Poplatok za užívanie bytu alebo časti bytu na iné účely, ako na bývanie, sadzba poplatku je päťnásobok ročnej úhrady za takto užívaný byt. Sadzba poplatku za užívanie bytu je ročne päťnásobok ročnej úhrady za m² podlahovej plochy takto užívanej časti bytu bez náhrad za služby spojené s užívaním bytu.
3. Poplatok za psa platí vlastník, za psa staršieho ako 6 mesiacov.
Sadzba poplatku za staršieho psa v individuálnej bytovej výstavbe je 400,-Sk za jedného psa, za druhého psa je sadzba 600,-Sk a za psa chovaného v bytovej jednotke 800,-Sk.
Poplatok sa neplatí za psa, ktorého používa na sprevádzanie alebo ochranu nevidomá osoba, dôchodca s príjmami na hranici životného minima.
4. Poplatok z vybraného vstupného na kurzy, kultúrne a zábavné akcie. Ak ide o divadelné, filmové predstavenia, koncerty vážnej hudby, umelecké výstavby a vedecko-informatívne prednášky, sadzba poplatku je 5% z vybraného vstupného.
5. Poplatok z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov platí právnická a fyzická osoba vykonávajúca reštauračné, kaviarské, ubytovacie alebo iné pohostinské služby. Sadzba poplatku je 9% ročne z predanej ceny výrobkov.

6. Poplatok z reklamy písanej, obrazovej svetelnej, zvukovej a figurálnej sa platí 5% z dohodnutej ceny za reklamu uskutočňovanú na prenajatých plochách, v ostatných plochách, v ostatných prípadoch 5,- Sk za každý aj neúplný m² plochy za deň.
7. Poplatok za zábavné hracie prístroje je 15 000,- Sk ročne za jeden zábavný hrací prístroj, do ktorého sa na začatie a pokračovanie hry vkladajú mince v tuzemskej, prípadne v zahraničnej mene, pričom prístroj nevydáva peňažnú výhru.
8. Poplatok za predajné automaty sa platí za umiestnenie prístrojov a automatov, ktoré po uložení príslušného množstva mincí v tuzemskej, prípadne zahraničnej alebo platobnej karty, vydajú zákazníkovi vybraný tovar. Sadzba poplatku je 1 000,- Sk ročne za predajný automat obsahujúci v skladbe ponúkaného tovaru najviac 10 druhov tovaru a 2 000,- Sk ročne za predajný automat s viac ako 10 druhmi tovaru.

Poplatok sa neplatí za predajné automaty vydávajúce lístky hromadnej dopravy, potraviny s výnimkou alkoholu, tabakových výrobkov ochranných prostriedkov proti šíreniu nákazlivých pohlavných chorôb.

Z dôvodu zvýšenia cien materiálov a pohonných hmôt oproti roka 1991 MsZ stanovilo cenu vývozu tuhého komunálneho odpadu Technickými službami takto:

Ročný poplatok 1 kuka nádoby pri cykle vývozu – 1x týždenne 270,- Sk
 – 2x týždenne 540,- Sk

Ročný poplatok pri vývoze 1 kontajnera – 1x týždenne 1 850,- Sk
 – 2x týždenne 3 700,- Sk

Mestské zastupiteľstvo na svojom májovom zasadaní prejednálo správu o výsledku hospodárenia mestskej samosprávy za I. štvrtrok 1995. S ďalšími informatívnymi správami o stave trestanej činnosti a verejného poriadku za minulý rok a o práci mestskej polície vystúpili mjr. JUDr. Milan Štinár a Ing. Jaroslav Antoník. S podobnou informáciou o trestnej činnosti v okrese, jej formách a príčinách vystúpil okresný prokurátor JUDr. Vladimír Hrebeňák.

Poslanci MsZ schválili aj zmluvné prevody nehnuteľného majetku mesta pre firmu KONVIT, a to budovu, v ktorej sa nachádza chemická čistiareň, kovovýroba a sklenárstvo za cenu 1 mil. 267 tis. Sk, stanovenú znaleckým posudkom, bezplatný prevod nehnuteľnosti Obchodu s palivami š. p. Košice /bývalé Uhoľné sklady/ do majetku mesta, ktoré mesto následne poskytlo Slovenskému Červenému krížu za účelom zriadenia DOMU HUMANITY.

V roku 1992 sa zriadila v našom meste prevádzka na spracovanie mlieka. Mesto pre tento účel dalo k dispozícii priestory bývalého Duklastavu a zabezpečilo jeho rekonštrukciu pre potreby mliekarene v hodnote 15 mil. Sk. Poľnohospodárske družstvo Lodomirová zakúpilo od francúzskej firmy ACTINI – INTERNACIONAL technológiu malej mliekarene v hodnote 32 mil. Sk. Mliekareň zahájila prevádzku v máji 1993.

Na základe dosiahnutých ekonomických výsledkov za roky 1993-94, Všeobecná úverová banka a. s. Svidník ako úverujúca inštitúcia navrhla odčleniť prevádzku mliekarene od PD Lodomirová a založiť spoločnosť s ručením obmedzeným "Svilad Milk" od 1.7.1995. Predložený návrh bol poslancami schválený.

V programe júňového zasadania MsZ bola správa o poskytovaní služieb na území mesta. V našom meste sa poskytovali služby v tomto členení:

Potraviny	32	prevádzok
Mäso – údeniny	6	prevádzok

Zelenina – kvety	10	prevádzok
Pohostinstvo	30	prevádzok
Textil – Galantéria	30	prevádzok
Cukrárne	5	prevádzok
Drogéria – Kozmetika	8	prevádzok
Lekáreň	4	prevádzky
Očná optika	1	prevádzka
Zdravotnícke potreby	1	prevádzka
Kaderníctvo – Holičstvo	6	prevádzok
Služby	27	prevádzok
Obuv	4	prevádzky
Združený sortiment	16	prevádzok
Nábytok	3	prevádzky
Stávkové kancelárie	8	prevádzok
Autoservis – Mototechna	10	prevádzok

Poslanci MsZ na tomto zasadaní schválili návrh na vydanie mestských obligácií v Prvej komunálnej banke Žilina vo výške 20 mil. Sk. Potreba vydania obligácií bola vynútená nedostatkom finančných prostriedkov mesta na financovanie schváleného rozvojového programu ako aj na splatenie úverov. Celkom bolo vydaných 4 000 ks obligácií v hodnote 5 000,- Sk za jeden kus.

Mestské zastupiteľstvo podporilo návrh na zriadenie detašovaného pracoviska košickej Technickej univerzity vo Svidníku so zameraním na odevné technológie. Štúdium bude 3-ročné bakalárske.

Zasadnutie poslancov MsZ v mesiaci auguste popri prejednávaní plnenia rozpočtu za I. polrok 1995 posúdilo i plnenie rozvojového programu mesta a situáciu v predškolských zariadeniach mesta. Jednomyseľne schválilo premenovanie Letnej ulice na Ulicu MUDr. Pribulu.

Na októbrovom zasadaní MsZ bol upravený rozpočet mesta zo 61 mil. 886 tis. Sk na 66 mil. 145 tis. Sk.

Ďalším závažným bodom v rokovaní MsZ bol návrh konceptu územného plánu sídelného útvaru mesta, časti doprava – nadriadená cestná sieť. Návrh bol schválený, čím sa vytvorili podmienky pre projektové práce spojené s obchvatom mesta.

Posledné zasadanie MsZ v mesiaci decembri schválilo návrh na odpredaj pozemku vo výmere 19 948 m² za cenu stanovenú súdnym znalcom vo výške 2 mil. 194 tis. Sk, za účelom výstavby policajnej budovy.

Bol schválený návrh všeobecne záväzného nariadenia mesta o prevode vlastníctva bytov a nebytových priestorov. Podľa neho najlacnejší trojizbový byt postavený v roku 1985 má zostatkovú hodnotu 11 tis. Sk a najdrahší, pozostávajúci z troch obytných miestností, z roku 1986 stojí 61 tis. Sk.

Štátna správa

Na sklonku uplynulého roku došlo na niektorých vedúcich postoch v štátnej správe k personálnym zmenám. Od 29. decembra 1994 bol poverený vedením Obvodného úradu vo Svidníku rodák nášho mesta Ing. Ján Andrejko. Taktiež sa vymenili posty prednostov Obvodného a Okresného úradu životného prostredia vo Svidníku. Do funkcie prednostu Okresného úradu životného prostredia bol menovaný Ing. Gabriel Zajtko.

Na poste riaditeľa Regionálnej a informačnej služby vo Svidníku vystriedal MUDr. Juraja Andrejuva, podpredseda PD Miňovce Ing. Andrej Kočiš.

Došlo aj k výmene riaditeľa Daňového úradu, keď Ing. Jana Majdu vystriedal pracovník tohto úradu Ing. Peter Štefanco a riaditeľa školskej správy PaedDr. Jaroslava Maruščáka vystriedala Mgr. Eva Bandžuchová. Po konkurznom konaní na posty primár-lôžkových oddelení Nemocnice s poliklinikou vo Svidníku v dvoch prípadoch došlo k zmenám. Novovymenovanými primármi sú MUDr. Jozef Marčišin – chirurgické oddelenie a MUDr. František Marcinko – gynekologicko-pôrodnické odd.. Minister zdravotníctva SR MUDr. Ľubomír Javorský odvolal dňa 16.1.1995 z funkcie riaditeľa NSP MUDr. Petra Zimana, CSc., ktorý bol v tejto funkcii od 1. septembra 1994 a za staronového riaditeľa menoval MUDr. Mariána Sobeka.

Začiatkom decembra 1995 sa na úrade vlády Slovenskej republiky uskutočnila porada prednostov okresných úradov. Okrem iných problémov sa hovorilo i o postupe reformy verejnej správy. Podľa návrhu vlády SR má byť po rekonštrukcii vytvorených 8 krajov a 70-121 okresov. V našom regióne by mali vzniknúť z terajšieho Svidníckeho okresu dva nové, a to okresy Svidník a Stropkov.

Významné návštevy

V piatok 10. februára t. r. navštívil náš okres minister vnútra vlády Slovenskej republiky Ľudovít Hudek. Počas jednej z jeho prvých pracovných návštev v novej funkcii na pôde svidníckeho regiónu sprevádzal ho štátny tajomník Pavol Kačic. Na okresnom úrade pána ministra privítal a okres mu predstavil prednosta Ľubomír Lacko. Hovoril o problémoch ako je vysoká nezamestnanosť, s ktorou sa dostávame na jednu z popredných priečok na Slovensku, o pôdohospodárstve a doprave.

Začiatkom mesiaca júna do Svidníka zavítal minister dopravy, pôšt a telekomunikácií Alexander Rezeš. Hlavným dôvodom návštevy bolo na tvári miesta sa oboznámiť so situáciou v cestnej doprave. Na stretnutí primátor Karol Kalinák vystúpil s požiadavkou, aby s výstavbou obchvatu Svidníka sa začalo čím skôr, nakoľko ročne cez naše mesto prejde až 180 tisíc kamiónov prepravujúcich tovar cez hraničný prechod V. Komárnik.

Minister Rezeš informoval, že so zahájením obchvatu v dĺžke 4,2 km sa plánuje v r. 1999-2002.

Koncom mesiaca júla bol na pracovnej návšteve v našom meste podpredseda vlády SR Jozef Kalman. Jeho cieľom bolo oboznámiť sa so sociálno-ekonomickou situáciou a pripraviť podklady pre rokovanie vlády SR o našom regióne. Na tomto stretnutí primátor mesta informoval host'a o problémoch mesta. Poukázal na mimoriadne zložitú bytovú problematiku,

keď došlo k zastaveniu všetkých foriem výstavby bytov. Za daného stavu mesto nie je schopné dokončiť veľké investičné akcie, ktoré pred rokmi začal budovať štát.

V mesiaci októbri v rámci viacdenného pobytu v družobnom kraji Krosno, zavítala do Svidníka päťčlenná skupina predstaviteľov samosprávnych orgánov zo Škótska, ktorých doprevádzal krosniansky primátor Roman Zimka.

Na MsÚ ich prijal primátor Karol Kalinák. Škóti i poľskí priatelia využili svoj pobyt v našom meste na oboznámenie sa s prácou samosprávnych orgánov. Vedúci škótskej delegácie Roky Mair, predseda výkonnej rady kraja Ross and Cromarty prejavil záujem rozšíriť kontakty s družobným Krosnom aj na naše mesto. Podľa jeho vyjadrenia, Svidník je ako stvorený na atraktívny turistický ruch.

V sobotu 2.12.1995 navštívil naše mesto nový mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Ukrajiny v Slovenskej republike Dmytro Pavlyčko. Pri stretnutí s predstaviteľmi mesta konštatoval, že Svidník je vďaka tunajším folklórnym slávnostiam Rusínov – Ukrajincov a Podduklianskému múzeu ukrajinsko-rusínskej kultúry dobre známy aj na Ukrajine. Vyjadril presvedčenie, že Ukrajina bude zanedlho pre východoslovenský región strategickým obchodným partnerom.

Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta

Po dvojročnom útlme výroby a prevedenej modernizácii v najväčšom výrobnom podniku na území mesta SVIK s. r. o. došlo 19.5.1995 k znovu nábehu výroby najmä pánskych oblekov. Modernizáciou a dozor nad technologickým postupom výroby prevádza spolujateľ spoločnosti – talianska firma GFT.

V stredu 15.3.1995 začalo vo Svidníku činnosť stredisko záchranného systému Slovakia Alfa. Svoje služby bude poskytovať motoristickej verejnosti na cestách Svidníckeho a Bardejovského okresu.

Po dohode štátneho podniku Slovenskej automobilovej dopravy /SAD/ vo Svidníku a odštepného závodu SAD v Malackách zaviedla sa od 3. septembra linka medzi obidvoma mestami. Povedie po trase Svidník – Prešov – Poprad – B. Bystrica – Topoľčany – Bratislava – Malacky, čas obchodu zo Svidníka je stanovený na 20. hodinu, príchod do cieľového mesta je o 8:15 h. V obrátenom smere je obchod autobusu z Malaciek o 21:05 h, príchod do Svidníka o 9:10 h. Doprava cestujúcich na novej linke je zabezpečovaná obidvoma podnikmi denne.

Nová diaľková autobusová linka bude najdlhšou vnútroštátnou autobusovou traťou, akú na území Slovenska zabezpečuje SAD. Meria 633 kilometrov a bude mať 44 zastávok. Za túto dlhú trasu zo Svidníka a do cieľového mesta zaplatí pasažier 363 korún. Pre porovnanie, železničný cestovný lístok 2. triedy z Prešova do Bratislavy stojí v súčasnosti 212 korún.

V poslednom týždni októbra po trojmesačnej pauze bola v meste opäť spustená do prevádzky chemická čistiareň. Majitelia firmy Kovonit, ktorým teraz patrí, stanovili cenové relácie za najčastejšie čistené druhy odevov takto:

za sako – deň 84,- Sk; 3 dni – 63,60 Sk; 14 dní – 42,- Sk

za vetrovku – deň 95,40 Sk; 3 dni – 71,50 Sk; 14 dní – 47,70 Sk

za kabát, plášť – 143,10 Sk; 3 dni – 123,40 Sk; 14 dní – 71,50 Sk

Deväťdesiatjeden lekárov – stomatológov z celého Slovenska a zahraničia sa v piatok 17. novembra zúčastnilo na XII. ročníka Podduklianského lekárskeho dňa. Záštitu nad týmto podujatím mal minister zdravotníctva SR MUDr. Javorský, ktorý sa tohto aj zúčastnil.

Po viac ako 50. ročnej absencii v systéme nášho práva začal v decembri svoju činnosť na báze slobodného podnikania Okresný súdny exekútor. Do tejto funkcie Ministerstvo spravodlivosti menovalo Juraja Volocha.

18. decembra bol za prítomnosti predstaviteľov štátnej správy; samosprávy a hostí oficiálne spustený do prevádzky malý svidnícky pivovar Pivoinvest, s. r. o. Svidník. Po prvýkrát v histórii sa na území Svidníka uvarilo 8 000 litrov sudového piva. Svetlé pivo – Svidnícky ležiak, tmavé pivo – Čierna hora. Pivo bude ponúkané v rôznych pivárňach nášho okresu.

Podľa registra evidencie bolo ku koncu roku 1995 vo Svidníku 346 podnikateľských subjektov. Ich štruktúra bola nasledovná: 61 – stavebníctvo, 137 – obchod, 17 – pohostinstvo, 18 – služby, 30 – doprava, 13 – poľnohospodárstvo a lesníctvo. Pomerne málo občanov sa venovalo výrobnjej činnosti.

Školstvo a kultúra

Pri príležitosti 50. výročia oslobodenia, MKS pripravilo 21. ročník Svidníckeho divadelného festivalu. Počas dvoch divadelných večerov vystúpili herci Divadla Jonáša Záborského a Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove.

V dňoch 16.-18. júna 1995 sa uskutočnili v našom meste 41. Slávnosti kultúry Rusínov – Ukrajincov Slovenska. Počas týchto dní videlo 7 hlavných programových blokov takmer 40 tisíc divákov. Na slávnostiach vystúpilo 41 domácich a zahraničných súborov, v ktorých vystúpilo 1 140 účinkujúcich. Návštevníkov slávnosti pozdravil aj minister kultúry Ukrajiny Mykolaj Jakovany.

V čestných radoch sedel zástupca ministerstva kultúry SR Dušan Mikolaj, minister životného prostredia SR Jozef Zlocha, predseda SDE a poslanec NR SR Peter Weiss a tajomník ÚV Csemadoku László Mathé.

Na základe ponuky z Národnoosvetového centra v Bratislave odcestoval na sklonku júna náš ľudový súbor Makovica na Medzinárodný festival do severonemeckého mesta Ribnitz – Gamgarden. Počas pobytu v zahraničí sa nemeckým priaznivcom slovenského folklórneho umenia predstavili v piatich polhodinových vystúpeniach.

2. augusta odovzdal v Bratislave predseda vlády SR Vladimír Mečiar, novinárske ceny Ľudovíta Štúra. Medzi ocenenými bol aj rodák zo Svidníka Michal Kriško, dlhoročný športový redaktor v Československom rozhlase, denníku Pravda, časopise Slovan a novinách Slovenská republika.

Žiaci oddelenia učiteľa Imricha Makaru zo Základnej umeleckej školy nášho mesta sa v roku 1994 zúčastnili svojimi prácami na medzinárodnej súťaži detského časopisu SHANKAR v hlavnom meste Indie Dillí. Z toho mesta cez Ministerstva školstva SR prišla strieborná medaila, ktorú získala Mária Kravcová, dve ceny pre Májku Riškovú v kategórii 8-9 ročných. Diplom získala Emília Poperníková v kategórii 7-8 ročných. Za úspešnú reprezentáciu sa malým výtvarníkom zo SR poďakovala listom ministerka školstva Eva Slavkovská.

Vysoká škola v našom okresnom sídle je skutočnosťou, keď 28. septembra otvorili oficiálne nielen prvý školský rok, ale aj prvé vysokoškolské štúdium v tomto podduklianskom kraji. Aktérmi slávnostných okamihov bolo 25 dievčat a 3 mládenci – prví poslucháči bakalárskeho štúdia detašovaného pracoviska Strojníckej fakulty košickej Technickej univerzity.

Nový školský rok v prvom ročníku našej vysokej školy otvoril dekan SFTU docent RNDr. Vladimír Penjak, CSc., a prorektor TU doc. RNDr. Anton Lavrin, CSc.

Od konca septembra prebiehajú na najstaršom svätostánku, gréckokatolíckom chráme svätej Parasky rekonštrukčné práce. Aj keď sa vyžaduje i oprava interiéru chrámu, začali tým najvyhnutjším – strechou. Po postavení novej veže jej kostra bude pokrytá medeným plechom – ostatná rovná časť strechy Bramacom.

Spolky, hnutia, združenia a politické strany

Rodina včelárov v našom meste združuje vo svojich radoch 164 chovateľov včiel, členom základnej organizácie Slovenského zväzu včelárov, ktorí chovajú 1 815 včelích rodín. V roku 1994 výkupca medu vykúpil od týchto včelárov a odviezol do závodu Medos v Galante 36 300 kg medu. Priemerná minuloročná znáška medu na jedno včelárstvo bola 20 kg.

Začiatkom februára bol v meste v spolupráci s okresným onkológom založený klub s názvom “Poradíme a pomôžeme si pri onkologických ochoreniach“. Na každomesačnom stretnutí ľudí s týmto zákerným ochorením sa budú organizovať prednášky lekárov, psychologov a iných odborníkov.

V dňoch 20.-23. septembra pod záštitou podpredsedu vlády SR Jozefa Kalmana uskutočnil sa v našom okresnom sídle I. medzinárodný kongres primárnej starostlivosti. Podujatie nazvané skrátene ŠPITEX'95 usporiadali Česko – Slovensko – Švajčiarska zdravotnícka spoločnosť Ministerstvo zdravotníctva SR, mesto Svidník, NsP Svidník, Územný spolok SČK Svidník, Slovenská lekárska komora a Slovenská komora stredných zdravotníckych pracovníkov vo Svidníku.

Na kongrese sa zúčastnilo 300 odborníkov a hostí. Celkove odznelo 30 odborných prednášok. Bola ustanovená Asociácia domácej starostlivosti na Slovensku.

Telovýchova a šport

V priebehu roka športovci nášho mesta nás reprezentovali v týchto druhoch športu:

Futbal: Z dôvodu zániku firmy Surmex v mesiaci august došlo k zmene názvu športového klubu Surmex na Mestský futbalový klub Dukla Svidník. Touto zmenou prešla všetka starostlivosť o futbalové dianie na Mestské zastupiteľské orgány. Prezidentom klubu sa stal primátor mesta Karol Kalinák a členmi výboru Jozef Leľo, Vasil Štefanco, Peter Želizňák, Ivan Ivančík, Ján Kolečava, Michal Pich, Michal Husár, Juraj Kudla a Jozef Kandráč.

Družstvo dospelých futbalistov naďalej hralo vo východnej skupine III. Slovenskej futbalovej ligy. Svojimi výkonmi počas roka sa umiestňovali v strede 15-člennej tabuľke.

Už dlhší čas vytrvalo bojovali o postup do vyššej súťaže aj futbaloví dorastenci. Po štyroch rokoch snaženia sa im konečne podarilo postúpiť z prvej triedy skupiny šarišsko-duklianskej do III. dorasteneckej ligy.

Družstvo dorastencov hralo pod vedením trénera Vladimíra Mihálika.

V regionálnych súťažiach naše mesto reprezentovali mladší dorastenci, mladší a starší žiaci.

Hokej: V ďalšom populárnom športe nás reprezentovala v II. lige hokejová mladá Strojára Svidník, a to mladší dorast, starší a mladší žiaci.

Basketbal: Tento druh športu v našom meste už zastúpil pevné korene a starostlivosť o svoj rozvoj prevzal športový klub Slávia Svidník. Družstvo dospelých malo v III. lige. V regionálnych súťažiach hrali starší dorast, mladší dorast a starší žiaci.

Volejbal: Jeden z najstarších športov v meste naďalej stagnuje a volejbalisti SOSS Svidník a Gymnázia DH Svidník budú v ročníku 1995/96 hrať len v okresnej súťaži.

Nohejbal: Družstvo nohejbalistov v tomto ročníku postúpilo do najvyššej súťaže v rámci Slovenskej republiky a bude hrať s takými mužstvami ako Dopravný podnik Košice, ktoré je posledným majstrom sveta v trojiciach a dvojiciach.

Šach: šachový klub Slávia Svidník + Stropkov vystúpil do druhej súťažnej sezóny. Po úspešnom 3. mieste družstva v divízii 1994/95 sa pokúšali v skupine C₄ postúpiť do II. ligy.

Stolný tenis: Vyznávači tohto športu účinkujú v okresnom majstrovstve a to v kluboch Slávia Svidník a Nemocnica s poliklinikou Svidník.

Kolky: Jedinú kolkáreň v okrese v obci Vyšný Orlík využívali a aj reprezentovali prevažne športovci z nášho mesta. Koncom marca však trinásť Svidníčanov založilo nový kolkársky klub Centrál Svidník. Súťaž v IV. lige začali 14. októbra, cieľom kolkárov Centrálu bolo postúpiť do III. ligy.

Tenis: Posledný aprílový deň v nedeľu 30.4.1995 o 10. h predpoludním boli dané Mestským úradom do užívania 2 tenisové kurty s antukovým povrchom a dva kurty s povrchom umelým. Týmto sa vytvorili v meste podmienky na založenie ďalšieho veľmi populárneho športu.

Dukelský beh mieru: Po rôznych organizačných a finančných problémoch bol 24. septembra odštartovaný 36. ročník Dukelského behu mieru. Organizátormi tohto podujatia boli Slávia Svidník, Mestský úrad, Okr. úrad Slovenského združenia telesnej kultúry a redakcia nášho týždenníka Dukla. Na 20 km trati z Duklianskeho priesmyku na futbalový štadión si najlepšie počínal pretekár z klubu JM Bardejov Tomáš Jakubášek, keď zabehol čas 1:05:59.

Cyklistika: Svidníčan Peter Jevík, študent 8-ročného gymnázia športového v Trenčíne, najúspešnejší športovec mesta Svidník za rok 1994 sa stal 1. júla v Bratislave majstrom v stíhacích pretekoch na Slovensku na dráhe 13 km (K tomuto titulu pridala 9. júla titul majstra Slovenska na ceste 180 km).

Počasia a jeho osobitosti v priebehu roka

Počasia v tomto roku sa vyznačovalo značnými zmenami oproti normálu.

Vytrvalý prílev teplého vzduchu z Atlantického oceánu spôsobil, že koncom januára a počas celého mesiaca február nebolo žiadnej snehovej prikrývky a pôda bola mimoriadne teplá. Denné teploty sa pohybovali od +2°C do +7°C.

Po teplej zime prišla veľmi chladná jar, keď v mesiaci marci na jarný deň padal sneh a 29.3. ešte bol mráz -5°C. Chladné a nestále počasie bolo i počas mesiaca apríla a mája.

O čo bola jar chladná o to si to vynahradiť leto, ktoré svojimi teplotami v júni 31°C pokračovalo i suchom až 2. augusta, kedy po dlhej dobe horúčav výdatne pršalo. Po ňom bolo naďalej veľmi teplo a sucho.

Aj jeseň doniesla do našej oblasti rozmanité počasie. September bol najdaždivejším mesiacom jesene, pričom po teplotnej stránke ho možno hodnotiť ako priemerný. Naopak október bol z hľadiska zrážok jeden z najsuchších v tomto storočí, z hľadiska teplôt zas teplejší ako býva v dlhodobom priemere. O teplotnú kompenzáciu jesene sa postaral november, ktorý bol v porovnaní s dlhodobým priemerom chladnejší približne o 2 stupne. Teplejší od normálu však bol mesiac december, kedy prvý sneh napadal až 26. decembra.

Rôzne

Začiatkom roka naše mesto malo 12 638 obyvateľov, z toho 6 441 žien. Vo štvrtok 19. januára si naši občania pripomenuli 50. výročie oslobodenia mesta vojskami Červenej armády a príslušníkmi 1. čs. armádneho zboru. Popri tejto príležitosti sa konali pietne akty kladenia vencov pri Pamätníku osloboditeľov vo Svidníku, na Dukle a pri Pamätníku armádneho generála L. Svobodu. O 17. hodine v kinosále otvoril primátor K. Kalinák príhovorom slávnostné zhromaždenie občanov. Prostredníctvom listu sa Svidničanom prihovril aj čestný občan mesta generálmajor v. v. Ing. Oldřich Kvapil, CSc. Po skončení večerného programu žiaril nebom nevídaný ohňostroj, na ktorom dominovala číslica 50. Oslavy výročia oslobodenia pokračovali aj nasledujúce dni viacerými sprievodnými, kultúrnymi a športovými podujatiami.

V Bratislave 27. januára za prítomnosti vládnych predstaviteľov, zástupcov rusínskych spolkov z nášho štátu a z iných krajín sveta, predstaviteľov pravoslávnej a gréckokatolíckej cirkvi a Rusínskej obrody slávnostne vyhlásili kodifikáciu rusínskeho jazyka na Slovensku.

30. apríla v areáli amfiteátra sa uskutočnili oslavy 1. mája a 50. výročia oslobodenia našej vlasti od fašistických okupantov.

V sobotu 11. novembra sa v meste skončili piate svidnícke trhy, organizátormi ktorých boli Mestský úrad, Okresné združenie podnikateľov a Okresný úrad vo Svidníku.

Týždeň od 19. do 24. novembra sa v meste niesol v znamení spomienky na armádneho generála Ludvíka Svobodu. Na počesť osláv 100. výročia narodenia legendárneho veliteľa občana Svidníka sa v sobotu 24. novembra uskutočnil seminár. Organizátormi seminára bol Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska.

K 30.6.1995 bolo vo Svidníckom okrese 17,8% nezamestnaných, z toho v meste 11%

Na Mikuláša 6. decembra primátor Karol Kalinák oficiálne odovzdal pracovníkom interného oddelenia NSP vo Svidníku nový Gastrofibroskop. Na zakúpenie tohto prístroja určeného na vyšetrenie horného tráviaceho traktu prispelo väčšou časťou mesto 200 000 korún.

4. marca 1995 zomrel dlhoročný funkcionár telovýchovy a riaditeľ Technických služieb mesta Jozef Brudňák.

25. júla 1995 zomrel Jozef Kostík, ktorý v rokoch 1961-1971 zastával funkciu predsedu Mestského národného výboru v našom meste.

Predseda MsÚ:

Primátor mesta:

Kronikár: